

บทที่ 4

ทัศนะของนักเขียนต่อสงคราม และสังคม

การศึกษางานของนักเขียนให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งจะต้องศึกษาถึงแรงบันดาลใจของนักเขียนว่าทำไมจึงเขียนงานออกมาและอิทธิพลที่นักเขียนได้รับมีอะไรบ้าง เมื่อได้รับทราบถึงสาเหตุที่นักเขียนเขียนงานออกมาแล้วจะทำให้อ่านงานและเข้าใจงานได้มากขึ้น แต่สิ่งหนึ่งที่ละเลยไม่ได้คือ การศึกษาว่าเมื่อนักเขียนเขียนงานออกมาชิ้นหนึ่งนักเขียนมีทัศนะหรือมุมมองต่อเรื่องนั้นว่าอย่างไร ในบทที่ 4 ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาว่าทั้งเฮมมิงเวย์และปาสสอส ซึ่งเขียนเรื่องเกี่ยวกับสงครามและผลกระทบของสงครามต่อสังคม มีทัศนะต่อสงครามอย่างไร และเหตุใดนักเขียนทั้ง 2 จึงมีความคิดเช่นนั้น เพื่อที่จะเข้าใจถึงความคิดของนักเขียนว่ามองสงครามเป็นเช่นไรก็ต้องศึกษาประวัติหรือภูมิหลังของนักเขียนควบคู่กันไป เพราะชีวประวัติของนักเขียนบางคนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่นักเขียนถ่ายทอดออกมา ทั้งปาสสอสและเฮมมิงเวย์ต่างตระหนักถึงภัยของสงครามเพราะเข้าไปเกี่ยวพันกับสงครามโดยตรงจึงทำให้นักเขียนมีทัศนะหรือความคิดต่อสงครามไปในแง่ร้าย ส่งผลให้เริ่มมีทัศนะไม่คิดต่อกองทัพและทหารต่อไปอีก ปาสสอสได้นำความคิดนี้แทรกไว้ในนวนิยายสงครามด้วย ดังนั้น การศึกษาทัศนะของนักเขียนที่มีต่อสงครามจึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเพราะทำให้เข้าใจความคิดของนักเขียนอย่างถ่องแท้ว่า นักเขียนมีทัศนะต่อสงครามอย่างไร ในประเด็นใดบ้าง

4.1 สงครามคือความสูญเสีย

เมื่อพูดถึงสงครามทุกคนคงเข้าใจเหมือนกันว่าสงครามเป็นเรื่องที่น่ากลัว โหดร้าย และนำความสูญเสียมาให้ ผู้ที่เคยผ่านสงครามมาต้องเข้าใจความรู้สึกได้ดี นักเขียนทั้ง 2 คน ก็มีความคิดเหมือนกับคนทั่วไปที่เห็นว่าสงครามเป็นเรื่องเลวร้าย ดังนั้นการที่นักเขียนมีทัศนะต่อต้านสงครามจึงเป็นเรื่องปกติ ทั้งเฮมมิงเวย์และปาสสอสต่างก็รู้สึกถึงความสูญเสียที่ตนได้รับจากสงครามจึงส่งผลให้ความคิดต่อต้านสงครามปรากฏเด่นชัดมากในนวนิยายสงครามที่นำมาศึกษา ความคิดต่อต้านสงครามประการแรกที่ชัดเจนที่สุดคือ การที่นักเขียนทั้ง 2 คิดว่าสงครามคือความสูญเสียหรือความตาย นอกจากนี้ยังมีความสูญเสียในด้านอื่นอีก เช่น ความสูญเสียทางด้านจิตใจ และความสูญเสียทางทรัพย์สิน ทั้งเฮมมิงเวย์และปาสสอสมีความคิดคล้ายกันในประเด็นนี้ เพราะทั้งคู่ได้เห็นและสัมผัสถึงความสูญเสียในสงคราม

4.1.1 การสูญเสียชีวิต

ความสูญเสียในที่นี้หมายถึงความตาย และการได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและการสูญเสียอวัยวะ เช่น แขน ขา เป็นต้น เป็นธรรมดาที่จะต้องมีคนตายหรือคนที่ได้รับบาดเจ็บจากสงคราม เพราะการทำสงครามเป็นการเข่นฆ่ากันเพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามแพ้โดยไม่ว่ากันถึงว่าจะมีใครบ้างที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อาวุธที่รุนแรงเข้ามาทำลายกัน นักเขียนทั้ง 2 คน ซึ่งเข้าร่วมสงครามได้พบเห็นคนตายและคนบาดเจ็บจำนวนมากเพราะทั้งคู่อยู่หน่วยพยาบาลคนเจ็บและมีหน้าที่ขนย้ายผู้ป่วยหรือคนตายออกจากที่เกิดเหตุ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักเขียนทั้ง 2 คนได้สัมผัสและเห็นคนตายอยู่บ่อยครั้ง จึงเกิดความสะเทือนใจและเห็นว่าสงครามเป็นเรื่องเหลวไหล ไร้สาระ เพราะสงครามไม่ได้ทำให้ใครพบความสุขนอกจากความตาย เช่น เหตุการณ์ตอนที่มาร์ตินตัวละครเอกในเรื่อง *One man's Initiation - 1917* ของปาสตอสซึ่งทำหน้าที่ปฐมพยาบาลทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากสงคราม มาร์ตินเห็นทหารที่กำลังจะตายนอนร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวด มาร์ตินพยายามช่วยเหลือทหารคนนี้อย่างสุดความสามารถแต่สุดท้ายก็ช่วยไว้ไม่ได้ปล่อยให้ทหารที่บาดเจ็บนอนตายไปต่อหน้ามาร์ติน เขาเสียใจมากทั้งหดหู่และเศร้าใจอีกทั้งตำหนิตัวเองที่ไม่สามารถช่วยชีวิตคนไว้ได้ (John Dos Passos, 1922: 92) เช่นเดียวกับแอนดริวจากเรื่อง *Three Soldiers* ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยพยาบาลก็ได้สัมผัสกับคนตายและคนที่บาดเจ็บจนมองว่าสงครามเป็นเรื่องป่าเถื่อน และความตายเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ทุกเมื่อในสงคราม เมื่อได้เห็นความเลวร้ายของสงครามและเห็นคนตายมากขึ้นจึงเกิดความโกรธแค้นและเกลียดผู้ที่ทำให้เกิดสงครามจนนำไปสู่ความคิดที่ว่าทหารชั้นผู้น้อยควรหยุดยิงกัน แล้วหันกระบอกปืนไปฆ่าคนสั่งการศึกว่า ถ้าทำได้เช่นนี้สงครามก็จะยุติโดยเร็วและจะได้ไม่มีคนตายเพิ่มขึ้นอีก แท้จริงแล้วความคิดรุนแรงและต่อต้านสงครามนี้เป็นเรื่องที่ปาสตอสคิดมาตลอด จึงนำมาถ่ายทอดไว้ในความคิดของแอนดริวด้วย ซึ่งยืนยันได้จากบันทึกของปาสตอสเองที่บันทึกไว้ว่าเขาโกรธพวกนายทหารมากจนอยากจะทำพวกนี้ให้ตายไปจากโลก "I'm tired of wailing I want to assassinate" (Robert c. Rosen, 1981 : 9) ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าสงครามเป็นต้นเหตุให้ตัวละครต้องตายหรือบาดเจ็บซึ่งส่งผลต่อความคิดของตัวละครว่าสงครามเป็นสิ่งเลวร้ายและน่ากลัว ความคิดเหล่านี้ล้วนมาจากทัศนะของปาสตอสเองที่เห็นว่าสงครามมีแต่ความสูญเสียโดยเฉพาะการสูญเสียชีวิต

เสมมิงเวย์เองมองเห็นสงครามเป็นสาเหตุนำความตายมาให้แก่นมนุษย์เช่นกัน เห็นได้จากการที่เสมมิงเวย์สร้างให้ตัวละครของเขาตายในสงคราม เช่น ปาสลินี ทหารอิตาลีในเรื่อง *A Farewell To Arms* ถูกกระเบิดของฝ่ายออสเตรียจนเสียชีวิต หรือทหารนายหนึ่งในหน่วยของเฮนรี่ที่ตัดสินใจทิ้งความรับผิดชอบต่อหน้าที่เพราะกลัวถูกฝ่ายออสเตรียยิงตายแต่กลับถูกฝ่ายอิตาลีซึ่ง

เป็นพวกสัมพันธมิตรเหมือนกันยิ่งตายเพราะความเข้าใจผิดคิดว่าถูกน้องของเฮมมิงเวย์เป็นทหารออสเตรเลีย เมื่อเฮมมิงเวย์เข้ามาสัมผัสกับความตายในสงครามจึงทำให้เขาเห็นความตายเป็นเรื่องธรรมดา เฮมมิงเวย์ถ่ายทอดความคิดนี้ไว้ในตัวละครเฮนรี่ซึ่งเป็นตัวละครเอกใน *A Farewell To Arms* เฮนรี่ตระหนักถึงความตายว่าเป็นเรื่องธรรมดาในชีวิตของมนุษย์จากเหตุการณ์ที่บาร์คเลย์ ภรรยาของเขาตายเพราะคลอดลูก ถึงแม้ว่าบาร์คเลย์จะไม่ได้ตายในสงครามแต่ความตายของบาร์คเลย์เป็นแรงกระตุ้นและมีอิทธิพลต่อความคิดของเฮนรี่ในประเด็นที่ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาต้องตายโดยที่ไม่มีใครรู้ล่วงหน้าได้ว่าตัวเองจะตายเมื่อไร ความตายจะมาเยือนมนุษย์อย่างไม่รู้ตัว ดังนั้นมนุษย์ควรเตรียมตัวและเตรียมใจให้พร้อมที่จะยอมรับความสูญเสียนี้จะเห็นได้ว่าในทัศนะของเฮมมิงเวย์ สงครามเป็นเรื่องเลวร้ายเพราะทำให้มนุษย์สูญเสียและประสบกับความตายโดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง แต่ในขณะที่เดียวกันสงครามก็ได้สอนให้เขาเข้าใจถึงธรรมดาในชีวิตและยอมรับกับความเจ็บปวดครั้งนี้ได้ซึ่งการยอมรับและเข้าใจในธรรมดาดังกล่าวทำให้เฮมมิงเวย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป เห็นได้จากการที่เฮมมิงเวย์ตั้งใจให้บาร์คเลย์ตาย ซึ่งเฮนรี่สามีของเธอเสียใจมาก แต่เฮนรี่ก็ดำเนินชีวิตของตนต่อไปด้วยจิตใจที่เข้มแข็งถึงแม้จะรู้สึกเจ็บปวดมากก็ตาม จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเฮมมิงเวย์ได้นำประสบการณ์เรื่องความตายและความสูญเสียที่ตนประสบในสงครามมาใส่ไว้ในตัวละครด้วย และใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ที่เจ็บปวดมาเป็นแนวทางในการใช้ชีวิต

4.1.2 สูญเสียทรัพย์สิน

นอกจากนักเขียนทั้ง 2 จะเห็นว่าสงครามนำความตายมาสู่มนุษย์แล้ว สงครามยังทำให้บ้านเมืองหรือสภาพภูมิประเทศได้รับความเสียหายไปด้วยซึ่งเป็นการสูญเสียอีกประเภทหนึ่งนั่นคือการสูญเสียทรัพย์สินและทรัพยากร สาเหตุที่บ้านเมืองและภูมิประเทศที่สวยงามถูกทำลายในช่วงสงครามเพราะมีการใช้อาวุธซึ่งผลิตโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาวุธเหล่านี้มีประสิทธิภาพในการทำลายสูงสร้างความเสียหายให้อย่างรุนแรงและรวดเร็ว สำหรับปาสตอสเห็นว่าการทำลายล้างที่น่ากลัวและรุนแรงที่สุดคือ การทำให้ศิลปวัตถุต่าง ๆ ได้รับความเสียหาย โดยส่วนตัวของปาสตอสเขาเป็นคนที่ชื่นชมความงามของโบสถ์มากโดยเฉพาะโบสถ์ที่สร้างด้วยศิลปะแบบกอธิก เมื่อครั้งที่ปาสตอสไปทำสงครามที่ฝรั่งเศสเขาเห็นโบสถ์แบบกอธิกสวยงามมากจนเกิดความประทับใจจึงได้วาดรูปเก็บไว้ในบันทึกส่วนตัวแสดงให้เห็นว่าปาสตอสเป็นคนรักและเห็นคุณค่าของศิลปะมากจึงทำใจยอมรับไม่ได้เมื่อเขาเห็นโบสถ์ถูกฝ่ายเยอรมันทำลายโดยการทิ้งระเบิด การที่โบสถ์ถูกทำลายเท่ากับว่าศิลปวัตถุที่สวยงามที่มนุษย์สร้างขึ้นต้องมาพังทลายเพราะน้ำมือของมนุษย์ด้วยกันเองอย่างไม่เห็นคุณค่า นอกจากเรื่องโบสถ์ปาสตอสยังมองว่าพืชผลทางการเกษตร

และภูมิประเทศที่สวยงามตามธรรมชาติก็ถูกทำลายเพราะสงครามเช่นกัน เห็นได้จากตอนที่ ปาสตอสอยู่ที่แวร์ดังแล้วเห็นถนนและไร่ของรุ่นถูกระเบิดลง นอกจากนี้ทหารที่ไปทำสงครามยัง สร้างความเสียหายไว้อีกโดยการขโมยของรุ่นกิน เช่นเดียวกับเฮมมิงเวย์ที่เห็นว่าสงครามทำลายทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น ถนน ทางรถไฟ สะพาน และบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เฮมมิงเวย์ได้บันทึกภาพความเสียหายของทางรถไฟและบ้านที่ถูกกระสุนปืนใหญ่ทำลายไว้ในเรื่อง *A Farewell To Arms* ด้วย

“..... The shell - marked iron of the railway bridge, the smashed tunnel by the river all these with the sudden interiors of house that had lost a wall through shelling...” (Hemingway, 1929 : 54)

4.1.3 สูญเสียทางใจ

ความสูญเสียทางใจเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรนำมาศึกษาเพราะสงครามไม่ได้ทำให้ร่างกายบาดเจ็บเท่านั้นแต่ยังส่งผลต่อจิตใจกับคนที่มีชีวิตอยู่หรือคนที่เคยผ่านสงคราม ความสูญเสียทางใจก็คือการที่ตัวละครรู้สึกหตุ ทุกข์ใจ เบื่อหน่าย พลัดพรากจากคนรัก ซึ่งมีสาเหตุมาจากสงคราม และการที่ตัวละครรู้สึกว่าตัวเองถูกลดคุณค่าเทียบเท่ากับวัตถุหรือไม่สามารถทำตามใจตัวเองได้แต่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อื่นเหมือนกับตัวเองเป็นทาสก็เป็นความสูญเสียทางใจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ทั้งปาสตอสและเฮมมิงเวย์มีความคิดในประเด็นนี้คล้ายคลึงกันเห็นได้จากการที่นักเขียนทั้งสองสร้างให้ตัวละครรู้สึกท้อแท้ หมดหวัง และทุกข์ใจเมื่ออยู่ในสงคราม จากนวนิยายเรื่อง *A Farewell To Arms* ของเฮมมิงเวย์สะท้อนทัศนคติดังกล่าวไว้ โดยเสนอผ่านตัวละครเกือบทุกตัว เช่น รินาลดี (Rinaldi) เพื่อนของเฮนรี่ ได้รับผลกระทบจากสงครามเพราะเห็นเคเหนื่อยที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในสงครามเป็นเวลานาน และเห็นความโหดร้ายของสงครามจนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและท้อแท้ แม้ว่ารินาลดีจะไม่ได้สัมผัสกับสงครามโดยตรงเพราะอยู่แนวหลังก็ยังรู้สึกว่าการเป็นเรื่องโหดร้ายและเกลียดสงครามมากจึงต้องการให้สงครามสงบโดยเร็วเพื่อจะได้กลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเกิดแถบชนบทอย่างมีความสุข นอกจากนี้เฮมมิงเวย์ยังได้เสนอทัศนคติว่าสงครามเป็นต้นเหตุทำให้คนรักต้องพรากจากกันเพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ในสงคราม การพลัดพรากจากกันนี้ส่งผลให้ตัวละครเศร้าใจและทุกข์ใจ เช่น ตอนที่เฮนรี่ต้องแยกจากบาร์เคลย์หลังจากที่รักษาบาดแผลหาย เฮนรี่ต้องกลับไปประจำยังหน่วยทั้ง ๆ ที่ทั้งคู่ยังรักกันอยู่ หรือเหตุการณ์ที่เบรตต์และคูหมันในเรื่อง *The Sun Also Rises* ต้องพรากจากกันไปตลอดชีวิตเพราะคูหมันของเธอตายในสนามรบที่แม่น้ำซอมม์ เบรตต์เสียใจมากกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือแม้แต่เจดตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่องเดียวกันก็ได้รับผลกระทบทางใจ แต่ไม่ได้เป็นการพลัดพรากจากคนรัก

เหมือนกับเบรตต์ เจคต้องประสบกับความทุกข์ใจเพราะสงครามทำให้เขาไม่เหมือนกับผู้ชายอื่นทั่วไปเนื่องจากเจคถูกระเบิดขณะอยู่ในสงครามถึงกับหมดสมรรถภาพทางเพศ เมื่อเจคมีความรักกับเบรตต์จึงไม่สามารถทำให้เบรตต์มีความสุขได้ เธอจึงไปมีสัมพันธ์กับชายอื่นทำให้เจคเสียใจและทรมานใจมาก จากเหตุการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่าสงครามเป็นต้นเหตุทำให้เจคต้องเผชิญกับภาวะความสูญเสียทางใจ

ในทัศนะของปาสตอสสงครามส่งผลให้คนรักต้องพลัดพรากจากกัน เห็นได้จากเรื่อง *Three Soldiers* ที่ตัวละครฟูเชลติพลัดพรากจากมาบีเพื่อมาทำสงครามจนในที่สุดความรักของทั้งคู่ก็ไม่สมหวังเพราะมาบีเลือกที่จะแต่งงานใหม่มากกว่าที่จะคอยฟูเชลติกลับจากสงคราม หรือเรื่อง *One Man's Initiation - 1917* ปาสตอสก็เสนอภาพผู้รักและญาติพี่น้องที่ต้องจากกันไว้ในตอนที่ญาติ ๆ มาส่งพวกทหารลงเรือเพื่อไปสงคราม ถึงแม้ว่าบรรยากาศที่ท่าเรือจะมีแต่ความตื่นเต้นของพวกทหารที่อยากเห็นสงครามและความปิติยินดีของพวกญาติ ๆ ที่มาส่งทหารเพราะต้องการให้ทหารเหล่านั้นไปทำสงครามเพื่อสร้างสันติภาพขึ้นในโลก แต่ปาสตอสก็ยังคงแฝงความเศร้าของคู่รักและครอบครัวที่ต้องพลัดพรากจากกันไว้ด้วย

จากการศึกษานวนิยายของปาสตอส ผู้วิจัยพบว่าตัวละครที่เข้าไปสัมผัสกับสงครามจะพบกับความเศร้าใจ ความทุกข์ใจและความเบื่อหน่ายเช่นเดียวกับตัวละครของเฮมมิงเวย์ เห็นชัดในเรื่อง *Three Soldiers* จากตัวละครเอกทั้ง 3 ตัว คือ ฟูเชลติ คริสฟิลด์ และแอนดริว เมื่อฟูเชลติเข้าไปอยู่สงครามเขาเบื่อหน่ายที่ต้องทำงานเป็นคนรับใช้ ส่วนคริสฟิลด์กลายเป็นคนที่หวาดระแวงหวาดกลัวสิ่งรอบข้างเพราะอยู่ในสงครามที่เต็มไปด้วยอันตรายจึงต้องคอยระวังตัวอยู่เสมอจนกลายเป็นคนขี้กลัว เห็นได้จากตอนที่คริสฟิลด์กำลังเที่ยวผู้หญิงอยู่ เมื่อฝ่ายเยอรมันมาโจมตีเขาจึงรีบวิ่งหนีไปซ่อนตัว หลังเสียงระเบิดเงียบลงคริสฟิลด์รู้ว่าตัวเองกลัวสงครามมากแค่ไหนจนถึงกับมือไม้สั่น และขณะที่คริสฟิลด์อยู่ในสงครามเขาต้องทนกับความเลวร้ายของสงครามและความอยุติธรรมจากกองทัพเขาจึงคิดว่าสงครามน่าจะริบยุติ ส่วนแอนดริวรู้สึกเศร้าและหงาเมื่ออยู่ในสงครามเพราะเกิดความขัดแย้งในใจว่าจะเลือกหน้าที่หรือความไม่ฝืน เมื่อตัดสินใจได้แล้วว่าเลือกที่จะเป็นนักแต่งเพลงตามความฝันแต่ก็ไม่กล้าลุกขึ้นมาเป็นศัตรูกับกองทัพจึงต้องจำยอมเป็นทหารต่อไป ดังนั้นแอนดริวจึงมีความขัดแย้งในใจตลอดเวลาที่เป็นทหารของกองทัพส่งผลให้แอนดริวมีบุคลิกที่ดูหงอยหงา ไม่ร่าเริง บุคลิกภาพของแอนดริวเป็นเช่นนี้ไปตลอดทั้งเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเห็นใจและสงสารแอนดริวมาก จากลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครทั้ง 3 คน ทำ

ให้มองได้ว่าปาสตอสอินยันถึงความคิดที่ว่าสงครามทำร้ายสภาพจิตใจของคนที่เกี่ยวข้อง
พันกับสงคราม

ความสูญเสียทางใจที่สำคัญอีกประการที่ปาสตอสสะท้อนไว้ในนวนิยายคือ สงคราม
ลดคุณค่าความเป็นมนุษย์เพราะสงครามทำให้คนที่เข้าไปอยู่ในสงครามรู้สึกว่าคุณค่า
ไม่มีเสรีภาพซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มนุษย์พึงมี ตัวละครรู้สึกว่าตนเองเปรียบเหมือนวัตถุหรือทาสที่
ไม่สามารถทำตามความคิดของคนได้ต้องคอยรับฟังคำสั่งโดยไม่มีสิทธิโต้แย้ง ปาสตอสย้ำความ
คิดที่ว่ามนุษย์เปรียบเหมือนเครื่องจักร บางครั้งก็ตกอยู่ภายใต้เงื้อมมือของเครื่องจักรจนถูกบดขยี้ไว้
ในชื่อตอนของ *Three Soldiers* ทั้ง 5 ตอน ดังนี้ Making the mould ซึ่งมีความหมายว่าการทำ
ให้เป็นรูปเป็นร่าง ตอนแรกนี้กล่าวถึงลักษณะของตัวละครทั้ง 3 ตัว คือ ฟุเซลลี คริสฟีลด์ และ
แอนดริว ที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในกองทัพ การเปิดเรื่องของตอนนี้เริ่มด้วยความเบื่อหน่ายของตัวละครที่
ต้องทำงานตามคำสั่งของกองทัพ เช่น ฟุเซลลีมาคอยรับใช้นายสิบ บัดกวาคเช่คคูห้อง ส่วน
แอนดริวมีหน้าที่ทำความสะอาดหน้าต่างโรงทหาร คริสฟีลด์มีหน้าที่กวาดใบไม้ ถึงแม้ตัวละคร
จะไม่ชอบงานเหล่านี้แต่ก็ต้องจำใจทำ ตัวละครจึงเปรียบเหมือนตุ๊กตาดินที่กองทัพจะปั้นเป็นรูป
อะไรก็ได้ตามที่กองทัพต้องการ ความคิดเรื่องตัวละครถูกหล่อหลอมมาจากชีวิตจริงของปาสตอส
ช่วงที่ทำสงครามอยู่ที่ฝรั่งเศส ปาสตอสรู้สึกว่าตนเองไม่มีจินตนาการเพราะต้องทำตามความ
ต้องการของกองทัพ ราวกับว่าตัวเองเป็นดินที่กำลังถูกปั้นให้เป็นรูปตามแบบของกองทัพ (Robert ,
1981 : 13) ตอนที่สองชื่อว่า The Metal Cools หมายถึงโลหะที่ถูกเผาจนเย็นตัวแล้วและนำไปขึ้น
รูปได้ตามใจชอบ ซึ่งเปรียบเหมือนกับฟุเซลลีที่ถูกกองทัพหล่อหลอมจนเป็นแบบที่กองทัพพอใจ
คือต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของกองทัพถึงแม้ว่าจะไม่เต็มใจแต่ก็ไม่กล้าบ่น ต้องยอม
ทำงานที่น่าเบื่อ อีกทั้งยังต้องทนอยู่ในสภาพที่กดดันเช่นนี้เรื่อยไป ผู้วิจัยคิดว่าฟุเซลลีได้ตกเป็น
ทาสของกองทัพและสงครามอย่างไม่เต็มใจ ตอนที่สามมีชื่อว่า Machine เป็นตอนที่ใหญ่ที่สุดของ
เรื่อง บรรยายถึงการสู้รบด้วยอาวุธที่ทันสมัย สาเหตุที่ปาสตอสใช้คำว่า Machine ซึ่งแปลว่าเครื่อง
จักร เพราะต้องการสื่อถึงอาวุธสงครามที่มนุษย์ผลิตขึ้นมาด้วยเครื่องจักรสมัยใหม่ และเทคโนโลยี
ที่ก้าวหน้า แทนที่มนุษย์จะใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ดีให้เกิดประโยชน์กลับนำความทันสมัยของ
เทคโนโลยีมาใช้ในทางที่ผิดโดยการผลิตอาวุธ เช่น รถถัง รถหุ้มเกราะ ปืน และระเบิด แล้วนำ
มาทำลายล้างกันเอง นอกจากนี้การใช้เครื่องจักรเป็นชื่อตอนยังเปรียบได้กับชีวิตของทหารที่อยู่ใน
กองทัพต้องทำตามคำสั่งเหมือนกับเครื่องจักร (Robert C. Rosen , 1981 : 15) ผู้วิจัยคิดว่าปาสตอส
ต้องการเสียดสีว่า กองทัพทำให้มนุษย์กลายเป็นเครื่องจักรซึ่งเป็นความคิดที่ร้ายแรงมากเพราะ
มนุษย์ควรมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตัวเอง มีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ตามสมควร

มากกว่าจะต้องมาทำงานที่ซ้ำซากจำเจเหมือนเครื่องจักรที่มีคนคอยควบคุมแล้วทำตามคำสั่งเท่านั้น ตอนที่สี่มีชื่อว่า Rust ซึ่งแปลว่าหมคประโชชน์หรือขึ้นสนิม ปาสตอสัยความคิดที่ว่าเมื่อเครื่องจักรหมคคุณค่าก็จะถูกนำไปทิ้ง เช่นเดียวกับตัวละครที่ถูกใช้งานจนหมคประโยชน์อย่างแอนคริว เพราะแอนคริวได้รับบาดเจ็บที่งานต้องเข้าโรงพยาบาลซึ่งตอนนี้ แอนคริวไม่มีประโยชน์ต่อกองทัพอีกต่อไป เปรียบเสมือนเครื่องจักรที่ขึ้นสนิมจนใช้งานไม่ได้ ตอนสุดท้ายชื่อว่า Under the Wheels ซึ่งมีความหมายว่าถูกกดขี่หรือกดขี่ เป็นบทที่สะท้อนถึงชีวิตของตัวละครทั้ง 3 ตัวถูกกดขี่ของเครื่องจักรบคยี่จนแหลกละเอียดจึงรู้สึกเจ็บปวด บทนี้พูดถึงชีวิตของตัวละครที่ไม่สมหวัง สะท้อนให้เห็นในชีวิตแอนคริวที่ไม่สมหวังทั้งเรื่องความรักและความใฝ่ฝัน แอนคริวถูกจับโดยตำรวจสงครามซึ่งเป็นคนของกองทัพจึงเท่ากับว่ากองทัพเป็นคนทำให้แอนคริวผิดหวังทั้งๆ ที่แอนคริวทำงานรับใช้กองทัพมาตลอด หรือคริสพิลด์ที่หนีการจับกุมของตำรวจจนไม่มีหลักแหล่ง และฟูเชลลีผู้นำสงสารก็ไม่ได้เป็นสิบโทตามที่มุ่งหวัง จุดจบของตัวละครทั้ง 3 สะท้อนให้เห็นว่ากองทัพเป็นผู้บคยี่และสร้างความเจ็บปวดให้กับตัวละคร กองทัพไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของคนที่รับใช้กองทัพ

การที่มนุษย์รู้สึกว่าตนเองเปรียบเหมือนเครื่องจักร และทาส สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ถูกจำกัดเสรีภาพทั้งความคิดและการกระทำ ปาสตอสัยให้ความสำคัญกับเรื่องเสรีภาพมากเพราะคิดว่าเสรีภาพเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุกคน การมีเสรีภาพแสดงให้เห็นว่าคน ๆ นั้นมีตัวตนอยู่จริง เพราะสามารถคิดหรือทำให้สิ่งที่ต้องการ แต่สงครามทำลายความเป็นตัวตนหรือความเป็นปัจเจกของมนุษย์ลง (Individual) และขกสถานะขององค์กร (organization) ซึ่งในที่นี้หมายถึง สังคมและกองทัพเข้ามาครอบงำหรือมีอิทธิพลเหนือความเป็นปัจเจก ปาสตอสัยมองว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้องที่มนุษย์ถูกจำกัดเสรีภาพโดยเฉพาะเสรีภาพทางความคิด (imagination) เขาจึงมีทัศนคติต่อต้านกองทัพอย่างรุนแรงจนอยากให้กองทัพหรือองค์กรล่มสลายไป ดังที่นักวิจารณ์ชื่อโรเบิร์ตเขียนถึงปาสตอสัยว่าผู้ที่อ่านงานเขียนของปาสตอสัยเรื่อง *Three Soldiers* จะสัมผัสได้ถึงความรู้สึกต่อต้าน และความรุนแรงที่ตัวละครมีต่อกองทัพ จนกลายเป็นการต่อต้านสังคม (Robert C. Rosen, 1947 : 22 - 23) เห็นได้จากตอนที่แอนคริวพูดกับริอิดว่า เมื่อองค์กรเข้ามาครอบงำความเป็นปัจเจกจะต้องเกิดการปฏิวัติหรือต่อต้านจนสุดท้ายนำไปสู่การปฏิรูปสังคม

“human society has always been that, and perhaps sill always be that : organizations growing and stifling individuals, and individuals revolting hopelessly

against them, and at last forming new societies to crush the old societies and becoming slaves again in their turn” (Dos Passos, 1921: 458)

ปาสตอสสร้างทางออกให้กับตัวละครที่ตกอยู่ในความเลวร้ายของสงครามจนรู้สึกว่าจะตัวเองไม่หลงเหลือความเป็นมนุษย์อีกต่อไปด้วยการนึกถึงความงามของธรรมชาติหรือนึกถึงบ้านเกิดที่มีคนรักคอยอยู่ อีกวิธีหนึ่งที่ปาสตอสนำมาใช้คือ การทำให้ตัวละครรู้สึกหลุดพ้นจากสงครามชั่วขณะ เช่น ให้ตัวละครถอดชุดทหารออกชั่วคราวเพื่อจะได้รู้สึกว่าตัวเองได้ความเป็นมนุษย์กลับคืนมา ดังนั้นชุดทหารจึงเปรียบเสมือนความโหดร้ายของสงครามที่ติดอยู่กับตัวของตัวละครตลอดเวลา ปาสตอสแทรกแนวคิดนี้ไว้กับตัวละครแอนดริวใน *Three Soldiers* จากเหตุการณ์ที่แอนดริวถอดชุดทหารออกเพื่อจะอาบน้ำ เขา รู้สึกได้ทันทีถึงความโล่งใจ สบายใจ และไม่อยากใส่ชุดทหารอีก หรือเหตุการณ์ที่แอนดริวพูดในเชิงเปรียบกับคริสฟีลด์ว่าถ้าอยากกลับมาเป็นมนุษย์อีกครั้งให้แก้มลงไปนอนในหลุมฝังศพจนกว่าสงครามจะเลิกเพราะจะได้ไม่ต้องตกอยู่ในอำนาจของสงคราม จะเห็นได้ว่าปาสตอสให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องความเป็นมนุษย์มาก ดังนั้นเมื่อสงครามเป็นต้นเหตุที่ทำให้มนุษย์ถูกลดคุณค่า ปาสตอสจึงมีทัศนะต่อต้านสงคราม

4.2 สงครามเกิดจากชนชั้นปกครองที่หลอกลวง

ทัศนะต่อสงครามอีกประการหนึ่งที่เฮมมิงเวย์และปาสตอสเห็นคล้ายคลึงกันคือ มองว่าสงครามเกิดจากชนชั้นปกครองที่หลอกลวงว่าการทำสงครามจะนำสันติภาพที่ถาวรมาสู่โลกแต่แท้จริงแล้วสาเหตุที่ชนชั้นปกครองหรือผู้นำประเทศต้องการทำสงครามเพราะหวังผลประโยชน์มากกว่า เฮมมิงเวย์มองเห็นความจริงในเรื่องนี้จึงถ่ายทอดความคิดไว้ใน *A Farewell To Arms* ผ่านตัวละครปาสตินี ซึ่งมีความคิดต่อต้านสงครามค่อนข้างรุนแรง ปาสตินีคิดว่าพวกทหารที่มาทำสงครามต่างถูกหลอกด้วยกันทั้งนั้น เพราะไม่มีใครรู้ก่อนเลยว่าสงครามเป็นเช่นไร แม้แต่พวกผู้นำประเทศเองก็ไม่ว่ารู้ว่าสงครามโหดร้ายมากเพียงใด พวกทหารที่ถูกหลอกให้มาทำสงครามไม่ได้รับประโยชน์จากสงครามแต่ต้องเอาชีวิตมาเสี่ยงกับความตายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ส่วนพวกชนชั้นปกครองกลับอยู่สบายไม่ต้องมาเผชิญกับเสียงระเบิด เสียงปืน หรือคอยหลบกระสุนจากฝ่ายศัตรู อีกทั้งยังได้รับผลประโยชน์จากการนำประเทศเข้าสู่สงครามอีกด้วย ผลประโยชน์ที่ปาสตินีกล่าวถึงน่าจะหมายถึงเงินหรือสิ่งตอบแทนที่พวกพ่อค้าอาวุธหรือพวกนายทุนมอบให้เป็นสินน้ำใจที่ทำให้พวกเขามีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายอาวุธหรือสินค้าอื่น ๆ ให้กับฝ่ายสัมพันธมิตร

เรื่อง *Three Soldiers* และ *One Man's Initiation - 1917* สะท้อนให้เห็นแนวคิดของ ปาสตอสที่มองว่าผู้ปกครองต้องการนำประเทศเข้าสู่สงครามเพราะหวังผลประโยชน์ เมื่อตัวละคร สัมผัสกับสงครามจนตระหนักได้ว่าสงครามเป็นเรื่องไร้สาระจึงเริ่มมองว่าทำไมพวกเขาต้องมาทำ สงครามทั้ง ๆ ที่รู้ว่าชีวิตทหารในสงครามเป็นเรื่องเสี่ยงต่อความตาย คำตอบที่ได้คือ พวกเขาถูก หลอกให้มาทำสงครามหรืออาจกล่าวได้ว่าพวกเขาเป็นเหยื่อของผู้ปกครองประเทศที่หลอกว่า สงครามจะนำเสรีภาพที่แท้จริงมาให้ ปาสตอสเห็นว่าประชาชนหลายคนต้องตกเป็นทาสของ ผู้ปกครองโดยไม่รู้ตัว ความคิดที่ปาสตอสมองเพิ่มเติมจากเฮมมิงเวย์คือ การที่ปาสตอสดำเนินสื่อ ซึ่งตกเป็นทาสของผู้ปกครองประเทศ เมื่อสื่อมีอิทธิพลต่อความคิดของประชาชนตั้งแต่สื่อแสดง บทบาทไม่เป็นกลาง ดังนั้น จึงเท่ากับว่าคนในสังคมถูกปิดหู ปิดตา รวบรวมคนหูหนวกตาบอดให้ ตกเป็นเหยื่อของข่าวสารตามที่ผู้ปกครองประเทศต้องการและหลอกประชาชนเข้าสู่สงครามราวกับ ว่าประชาชนเป็นคนโง่ ไม่มีเสรีภาพทางความคิด ประชาชนที่หลงเชื่อสื่อจึงตกเป็นทาสของสื่อ อย่างเต็มใจ สื่อพยายามบอกว่าสงครามเป็นเรื่องที่ถูกต้องและมีประโยชน์ ปาสตอสจึงมองอีกว่า ประชาชนที่ตกเป็นทาสของสื่อและผู้ปกครองประเทศมักถูกหลอกด้วยข้อมูลที่ไม่เป็นจริงทำให้ พวกเขาไม่มีทางเลือกอื่นจึงต้องทำตามที่สื่อบอก ดังนั้น การรับฟังข่าวสารควรฟังด้วยความรอบ คอบ นำมาคิดพิจารณาให้ถี่ถ้วน และจะต้องเปิดหูเปิดตาของตัวเองให้กว้างขึ้น ตัวละครเอกของ ปาสตอสทั้ง 2 ตัว คือ มาร์ตินจากเรื่อง *One Man's Initiation 1917* และแอนดริว จาก *Three Soldiers* ตระหนักได้ว่าตนเองถูกสื่อหลอกให้เข้ามาทำสงครามเพื่อปกป้องระบอบประชาธิปไตยที่ ใครๆ มองว่าเป็นสิ่งสวยงาม และเป็นระบอบการปกครองที่สมบูรณ์ที่สุดโดยเฉพาะมาร์ตินซึ่ง พยายามแสวงหาเสรีภาพที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย แต่เขาก็หาเสรีภาพซึ่งคนทั่วไปมองว่ามีอยู่ ในระบอบประชาธิปไตยไม่พบ จึงนำไปสู่ความคิดต่อต้านสงครามและต่อต้านการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยว่าไม่ใช่รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดตามที่ทุกคนเข้าใจ มาร์ตินจึงเริ่มมอง เห็นข้อบกพร่องของระบอบนี้แต่ก็ยังไม่รู้ว่าระบบการปกครองแบบใดที่จะดีและสมบูรณ์กว่า ระบอบประชาธิปไตย

4.3 สงครามทำลายความเชื่อด้านศาสนา

ส่วนทัศนคติเรื่องสงครามทำลายความเชื่อด้านศาสนาปรากฏอยู่ในนวนิยายของ เฮมมิงเวย์เรื่อง *A Farewell to Arms* ซึ่งไม่น่าเป็นเช่นนั้นเพราะจากการศึกษาประวัติของเฮมมิง เวย์พบว่าเขามาจากครอบครัวที่เคร่งศาสนาจึงอาจเป็นไปได้ว่าสงครามมีผลทำให้ความเชื่อของเฮม มิงเวย์เปลี่ยนไปเพราะพระเจ้าปล่อยให้เกิดสงครามและยังเชื่อว่าศาสนาเป็นเรื่องงมงายและมีหลัก ขัดกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ (ฉันทนา ไชยชิต , 2533 : 150) ศาสนาจึงไม่ใช่สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ

ของเฮมมิงเวย์อีกต่อไป ความคิดของเฮมมิงเวย์ไปปรากฏอยู่ที่เฮนรีตัวละครเอกของเรื่องซึ่งไม่ศรัทธาในศาสนา เฮนรีจึงมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจใหม่นั้นคือ เรื่องความรักซึ่งมีทั้งความรักระหว่างชายหญิง และความรักในหมู่เพื่อนฝูง เห็นได้จากคำพูดของเฮนรีที่บอกกับบาร์คเลย์ว่าเขาไม่มีศาสนาและพฤติกรรมการแสดงออกที่เฮนรีให้ความสำคัญและทุ่มเทความรักทั้งหมดให้กับบาร์คเลย์ ไม่เพียงเฮนรีเท่านั้นที่ไม่มีศาสนาแต่บาร์คเลย์เองก็ไม่นับถือศาสนาเช่นกันถึงแม้ว่าเธอจะมีสร้อยนักบุญห้อยคอแต่จากคำพูดของเธอที่บอกกับเฮนรีว่าเธอเป็นศาสนาและเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเธอข่มสะท้อนให้เห็นว่าศาสนาไม่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบาร์คเลย์ เฮนรีต่างหากที่มีอิทธิพลต่อบาร์คเลย์และยังเป็นที่พึ่งทางใจหรือสิ่งยึดเหนี่ยวของเธออีกด้วย นอกจากความรักของหนุ่มสาว ยังมีเรื่องความรักในหมู่เพื่อนฝูงซึ่งเฮนรีคิดว่าเป็สิ่งยึดเหนี่ยวที่ดีในช่วงสงคราม เพราะอย่างน้อยยังสามารถหาความสุขและความสบายใจได้บ้างซึ่งหาได้ยากในสงคราม ผู้อ่านจะเห็นความสัมพันธ์ที่ดีของเฮนรีและเพื่อน ๆ ได้จากฉากในห้องอาหารที่ทุกคนมักคุ้ยหอยก้อกันอย่างมีความสุขและความห่วงใยที่เฮนรีมีต่อเพื่อนทหารชาวอิตาลีเช่น ปาสลินี กาวัสซี และมารนา จากเหตุการณ์ที่ทั้งหมดถูกระเบิดของฝ่ายออสเตรียจนเฮนรีได้รับบาดเจ็บแต่ยังพยายามแบกปาสลินีออกมา และถามถึงอาการกาวัสซีและมารนาว่าได้รับบาดเจ็บหรือเปล่า จากการศึกษาพบทัศนะของเฮมมิงเวย์ว่า ถึงแม้สงครามจะเป็นตัวทำลายความเชื่อทางศาสนาแต่มนุษย์ก็สามารถหาคุณค่าหรือคุณธรรมที่ดีมาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวแทนศาสนาได้โดยเฉพาะการให้ความรัก ความเอื้ออาทรแก่กัน เป็นคุณสมบัติที่มนุษย์พึงมีเพราะช่วยให้มีความสุขได้

ส่วนปาสอสไม่ได้แสดงแนวคิดเรื่องต่อต้านศาสนาเด่นชัดนัก มีเพียงตัวละคร มาร์ติน จากเรื่อง *One Man's Initiation-1917* เท่านั้นที่คำหิพระเจ้าว่าไม่น่าปล่อยให้เกิดสงครามขึ้นในโลกมนุษย์และต่อว่าพระเจ้าว่าไม่สนใจโยคีต่อชะตากรรมของมนุษย์ การที่มาร์ตินพูดคำหิพระเจ้าแสดงให้เห็นว่ามาร์ตินเคยนับถือศาสนา และยึดถือพระเจ้าเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว แต่เมื่อเกิดสงคราม เขาจึงไม่เชื่อพระเจ้าอีกต่อไป เพราะพระเจ้าน่าจะทำให้โลกสงบสุขและทำให้มนุษย์มีจิตใจเมตตามากกว่าจะมุ่งทำร้ายกัน จากทัศนะของเฮมมิงเวย์และปาสอสทำให้มองได้ว่าพระเจ้าหรือศาสนาไม่เป็นที่ยอมรับอีกต่อไปโดยมีสงครามเป็นต้นเหตุให้นักเขียนคิดเช่นกัน จึงนำไปสู่เหตุผลที่ว่าทำไมคนยุคหลังสงครามจึงต้องแสวงหาที่พึ่งทางใจหรือสิ่งที่ยึดเหนี่ยวใหม่แทนศาสนา

4.5 ทัศนะของเฮมมิงเวย์ต่อปัญหาสภาพจิตใจของคนยุคหลังสงคราม

ปัญหาด้านจิตใจของคนยุคหลังสงครามสะท้อนให้เห็นเด่นชัดที่สุดจากเรื่อง *The Sun Also Rises* ตัวละครในเรื่องเป็นตัวแทนของคนที่ต้องพบกับความสูญเสีย เช่น ได้พบเห็นการเสียชีวิต

ชีวิต เศรษฐกิจที่น้อย เศรษฐกิจที่รัก และบุญเสียดคุณค่าสิ่งดีงามที่เคยนับถือ เช่น ศีลธรรมหรือศาสนา ดังนั้นคนที่อยู่ในยุคของสงครามจึงไม่เห็นคุณค่าความดีต่างๆ ที่คนเคยยึดถืออีกต่อไป โดยเฉพาะความเชื่อในพระเจ้า เพราะถ้ามีพระเจ้าอยู่จริงทำไมพระเจ้าถึงปล่อยให้เกิดสงคราม คนจึงไม่เชื่อในพระเจ้าอีกต่อไป การสูญเสียดูแลพระเจ้าและศาสนาเปรียบเสมือนได้เสียดึงยึดเหนี่ยวจิตใจหรือที่พึ่งทางใจ ดังนั้นคนจึงไขว่คว้าหรือตามหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจใหม่ นอกจากนี้เมื่อคนไม่เชื่อในคุณค่าของคุณธรรมหรือศีลธรรมที่คนรุ่นก่อนเคยสั่งสอนว่าดี จึงเกิดการต่อต้านและปฏิวัติศีลธรรมของคนรุ่นเก่าแล้วหันมาแสวงหาคุณค่าใหม่โดยเน้นที่การทำตามใจตนเอง ค่านิยมใหม่ของคนยุคหลังสงครามที่เห็นชัดที่สุดคือ การมีความเชื่อว่าชีวิตเป็นสิ่งไม่แน่นอน จะตายวันไหนก็ไม่รู้ ดังนั้นจึงต้องใช้ชีวิตให้คุ้มค่าด้วยการเที่ยวสนุกสนาน กินเหล้า สูบบุหรี่ และแสดงออกเรื่องเพศได้อย่างเปิดเผย (สมร นิติทัศน์ประกาศ ,2525 : 61) ดังที่กล่าวแล้วว่ายุคหลังสงครามต้องพบกับความสูญเสียด้านต่างๆ จึงมีคนเรียกยุคนี้ว่า ยุคแห่งการสูญเสียดูแลหรือยุคสูญเสียดูแล

เมื่อเฮมมิงเวย์เข้าใจถึงสภาพจิตใจที่เกิดขึ้นกับคนยุคหลังสงครามว่าต้องพบกับความสูญเสียดูแล และไม่มีหลักยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิตจึงทำให้หลงผิดคิดว่าการดำเนินชีวิตไร้สาระอย่างที่ท้อแท้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง และพยายามแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจใหม่แต่ก็ไม่พบ เฮมมิงเวย์จึงต้องการให้กำลังใจแก่คนในยุคนี้ว่า อย่ายอมแพ้ต้องใช้ชีวิตด้วยความหวัง เจตเป็นตัวละครที่มีความคิดและพฤติกรรมดั่งเช่นเฮมมิงเวย์ต้องการเพราะเขาไม่ได้ทุกข์ใจหรือเศร้าใจอยู่กับปัญหาหรือเคราะห์กรรมที่ได้รับจนสิ้นหวัง แต่กลับเข้มแข็งและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข เฮมมิงเวย์ต้องการบอกว่าเมื่อเกิดความทุกข์ได้ก็ต้องเกิดความสุขได้เช่นกัน ไม่มีใครที่จะพบกับความสูญเสียดูแลไปตลอดเหมือนกับพระอาทิตย์ที่ตกแล้วก็จะขึ้นมาใหม่พร้อมกับแสงสว่างในวันต่อไปเหมือนกับชื่อเรื่อง *The Sun Also Rises*

ความคิดเรื่องการไม่ยอมแพ้และการต่อสู้กับชีวิตที่จะอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงปรากฏอยู่ในกวีหาสุ่ว เพราะการสุ่วหมายถึงการต่อสู้กับความตายที่อยู่ตรงหน้า ถ้านักสุ่วยอมแพ้และจิตใจไม่มั่นคงก็ต้องพ่ายแพ้ลงสู่ความตาย ฉะนั้น การสุ่วแต่ละครั้งนักสุ่วจะต้องมีจิตใจที่กล้าหาญ เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว และพร้อมจะเผชิญกับความตายทุกนาที ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้เป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนที่อยู่ในโลกแห่งความโหดร้ายหรือโลกของสงคราม

4.6 ทิศนะของปาสตอสที่มีต่อปัญหาเศรษฐกิจ

หลังปฏิวัติอุตสาหกรรมของอเมริกาทำให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นเพราะเทคโนโลยีการผลิตดีขึ้น เช่น รถยนต์ เครื่องบิน และเครื่องจักรในโรงงาน ด้วยเหตุนี้เจ้าของโรงงานจึงนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคนส่งผลให้คนงานตกงานมากขึ้น ซึ่งขณะนั้นพวกแรงงานชนบทต่างพากันอพยพเข้ามาทำงานที่โรงงานอุตสาหกรรมในเมืองกันจำนวนมาก จึงทำให้แรงงานล้นตลาด ฝ่ายนายจ้างจึงสามารถกำหนดสภาพการจ้างได้ตามใจชอบ จึงทำให้พวกลูกจ้างเป็นฝ่ายเสียเปรียบเพราะไม่สามารถเรียกร้องสิทธิที่ควรจะได้ เนื่องจากถ้าเรียกร้องก็จะถูกปลดออกเพราะเจ้าของโรงงานสามารถรับคนงานใหม่เข้ามาได้ พวกลูกจ้างที่อยู่ตามโรงงานก็ถูกกดค่าแรงไม่มีสวัสดิการที่ดีพอจึงรวมตัวกันขึ้นเป็นสมาคมเพื่อเรียกร้องความยุติธรรม

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง *U.S.A* ของปาสตอสจะเห็นได้ว่าแนวคิดของปาสตอสนั้นใกล้เคียงกับแนวคิดของมาร์กซ์คือ ปาสตอสมองว่าสังคมนิยมเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับเงิน ดังนั้น จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นคือคนจนและคนรวย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เพราะเศรษฐกิจของอเมริการุ่งเรืองอย่างมากจึงทำให้คนรวยมีช่องทางหารายได้เพิ่มขึ้นเพราะมีทุนมากกว่าคนจน ซึ่งทุนเป็นสิ่งสำคัญมากในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ปาสตอสมีความคิดคล้ายกับมาร์กซ์เรื่องระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม กล่าวคือ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้แรงงานส่วนเกิน และขูดรีดผลประโยชน์จากชนชั้นกรรมาชีพ จึงทำให้เกิดช่องว่างของรายได้ และชีวิตความเป็นอยู่ของชนชั้นกรรมาชีพ และชนชั้นนายทุนมากยิ่งขึ้น “คนรวยก็จะรวยยิ่งขึ้น ส่วนคนจนก็จะยิ่งจนลงทุกที” มาร์กซ์ เชื่อว่าความแตกต่างของชนชั้นทั้งสองที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์จะทวีความรุนแรงขึ้นจนก่อให้เกิดการปฏิวัติ โดยกลุ่มชนชั้นกรรมาชีพจะเข้ายึดปัจจัยการผลิต และทุนจากชนชั้นนายทุน การปฏิวัติของกรรมาชีพจะช่วยลดความแตกต่างของชนชั้น และจะทำลายระบบทุนนิยมในที่สุด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช , 2538 : 139) และปาสตอสยังเชื่อเช่นเดียวกับมาร์กซ์อีกว่า ถ้าสังคมยังมีชนชั้นอยู่ก็จะเกิดการจลาจล การก่อกบฏ และความไม่สงบในสังคมจะคงอยู่ตลอดไป (Andrew Hook , 1974 : 22) ซึ่งปาสตอสได้แสดงออกทางตัวละครที่เป็นกลุ่มชนชั้นแรงงานในเรื่อง *U.S.A*. เช่น เบน ที่เป็นผู้นำประท้วงแรงงานเพราะเห็นว่าพวกแรงงานถูกกดขี่ และแม้รู้เป็นผู้ที่สนใจเรื่องปัญหาแรงงาน เพราะเห็นว่าพวกแรงงานไม่ได้รับความยุติธรรม แต่ความคิดของปาสตอสไม่รุนแรงเท่าความคิดของมาร์กซ์ กล่าวคือ ปาสตอสไม่ต้องการให้ชนชั้นกรรมาชีพล้มล้างระบบชนชั้น หรือสร้างสังคมใหม่ แต่ปาสตอสต้องการให้พวกกรรมาชีพสร้างสังคมใหม่

หรือสังคมที่เท่าเทียมกันภายใต้สังคมเดิม โดยไม่มีการปฏิวัติชนชั้น ทั้งนี้เพื่อเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมจากสังคม (Robert C. Rosen ,1981 : 65)

นอกจากนี้ปาสตอสยังได้รับอิทธิพลมาจากความคิดของธอร์สไตน์ เวบเลน (Thorstein Veblen) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ในเรื่องสภาพเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ เวบเลนคิดว่าสังคมควรจะมีนักเทคนิคเป็นผู้นำทางสังคมมิใช่พวกนายทุน เพราะนายทุนมักจะทำให้ความสำคัญกับเงินมากกว่าผลงาน แต่นักเทคนิคจะเห็นคุณค่าและชื่นชมผลงานของคนก่อนเงินเสมอ เสมือนเป็นการเห็นคุณค่าในตัวเองและเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนผลิต (สมร นิตินันท์ประภาส, 2525 :124) เมื่อปาสตอสรับเอาความคิดเรื่องผลงานมีคุณค่ามากกว่าเงินมาจากเวบเลน จึงนำแนวคิดนี้มาสร้างให้ตัวละครเกิดความขัดแย้งระหว่างผลผลิต (production) และธุรกิจ (business) ตัวละครที่เกิดความขัดแย้ง คือชาร์ลีย์จากเรื่อง *U.S.A.* ผู้ซึ่งแสวงหาความร่ำรวย แต่สุดท้ายกลับถูกความร่ำรวยทำลายสาเหตุที่ชาร์ลีย์ถูกทำลายเพราะเขาพยายามขจัดตัวเองให้พ้นจากการเป็นนักเทคนิค (Productive technician) ไปสู่การเป็นเจ้าของธุรกิจ (unproductive tycoon) แต่ก็ไม่สำเร็จ (Andrew Hook,1974: 145) ชาร์ลีย์เปลี่ยนสถานะของตนจากช่างซ่อม และผู้ผลิตชิ้นส่วนเครื่องบินมาเป็นเจ้าของและหุ้นใหญ่บริษัทเครื่องบิน เพราะต้องการความร่ำรวย ยกฐานะขึ้นมาสู่สังคมชั้นสูง แต่หลังจากที่เขาเปลี่ยนตัวเองเป็นนายทุน ชีวิตไม่เคยพบกับความสุขเพราะใช้เงินหมดไปกับเหล้า และผู้หญิง จนสุดท้ายชีวิตสมรสก็ล้มเหลวเพราะต้องหย่ากับภรรยา เนื่องจากภรรยาจับได้ว่าเขามีภรรยาอื่น นอกจากนี้หุ้นก็ตกจนต้องขายหุ้นทั้งหมดในราคาที่ขาดทุน อีกทั้งยังถูกเพื่อนที่เป็นหุ้นส่วนหักหลัง โกงเงินจนแทบไม่เหลืออะไร เมื่อกลุ่มใจเขาก็หันเข้าหาเหล่าजनกลายเป็นคนคิดเหล้า และใช้ชีวิตหมกมุ่นอยู่กับการเที่ยวเตร่สนุกสนาน ไม่มีแก่นสาร ซึ่งชาร์ลีย์เองก็ยังไม่เข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้ชีวิตตนล้มเหลว “I don't know why everybody's got to thinking' I'm a lousy millionaire. All I want is get out of the whole business with enough Jack to let me settle down to work on motors. I'm only a dumb mechanic anyway.” จุดจบของชาร์ลีย์ พิสูจน์ให้เห็นว่าการมีสถานะเป็นช่างเทคนิคที่เห็นคุณค่าของงานดีกว่าการเป็นนายทุนที่เห็นคุณค่าของเงิน

กล่าวโดยสรุป แนวคิดของปาสตอสต้องการจะตีแผ่และเรียกร้องให้สังคมหันมาใส่ใจกับคุณค่าของคนมากกว่าคุณค่าของเงิน ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดหนึ่งของยุคสตูดิโอต้นศรัทธาเพราะคนขาดสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจจึงใช้เงินเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวแทน ปาสตอสคิดว่าเงินไม่สามารถให้ความ

สุขที่แท้จริงกับมนุษย์ แต่ความสุขที่แท้จริงคือทุกคนควรมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิต ไม่มีการกดขี่ข่มเหง ควรเป็นสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ทัศนะที่นักเขียนทั้งสองคนที่มีต่อสงครามเป็นไปในทางลบ ทั้งเฮมมิงเวย์และปาสตอสต่างมองว่าสงครามเป็นสิ่งชั่วร้ายที่คอยทำลายชีวิตมนุษย์และสังคม ต้นเหตุของสงครามเกิดมาจากมนุษย์ที่เห็นแก่ตัวคอยหวังแต่ผลประโยชน์ส่วนตนโดยที่ตัวเองก็ไม่มารับรู้ว่าผู้ที่ต้องอยู่ในสงครามจะรู้สึกอย่างไร สงครามจึงเป็นเครื่องมือให้กับมนุษย์นำมาใช้ทำลายมนุษย์ด้วยกันเอง คนที่ตกอยู่ในภาวะของสงครามมักรู้สึกว่าตัวเองสูญเสียความเป็นมนุษย์ไปหมดเพราะสงครามโหดร้ายมาก สงครามไม่เคยปราณีใคร นอกจากสงครามจะส่งผลต่อชีวิตและความรู้สึกของมนุษย์แล้ว ยังส่งผลต่อความเชื่อที่มีต่อระบบศาสนาอีก กล่าวคือศาสนา และพระเจ้าไม่สามารถเป็นที่ยึดเหนี่ยวของมนุษย์ได้อีก เพราะมนุษย์ขาดศรัทธาต่อพระเจ้าที่เผยแผ่ต่อโลกและชะชีวิตของมนุษย์จึงส่งผลให้สังคมที่ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวเป็นสังคมที่ไม่น่าอยู่ ผู้คนใช้ชีวิตไร้สาระเพราะไม่มีคุณค่าใด ๆ ให้ยึดถืออีกต่อไปจึงหันไปแสวงหาคูณค่าหรือคุณธรรมที่คิดว่าดี เช่น เฮมมิงเวย์เห็นว่าคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อจะดำรงชีวิตในสังคมควรจะเป็นความรักและความเมตตา ส่วนปาสตอสไม่ได้หาทางออกให้กับปัญหานี้ แต่เสียดสีคนในสังคมที่ใช้เงินเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวแทนคุณงามความดี จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้คนยุคหลังสงครามถูกเรียกว่า “คนยุคหลงทาง” หรือ “คนยุคสูญสิ้นศรัทธา”